

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Šimonovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obvineného **M. M. a spol. pre prečin nepriamej korupcie** podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona, spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 19. novembra 2015 v Bratislave sťažnosť obvineného M. M. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. 3Tp/15/2015, z 3. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sťažnosť obvineného M. M. **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením rozhodol sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku o zamietnutí žiadosti obvineného M. M. o prepustenie z väzby a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku o nenahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Svoje rozhodnutie odôvodnil nasledovne: „Po preskúmaní spisového materiálu a výsluchu obvineného som dospel k záveru, že žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu nie je dôvodná. Trestné stíhanie obvineného aj v tomto štádiu trestného konania považujem za dôvodné. Aj naďalej existuje podozrenie zo spáchania korupčnej trestnej činnosti. Pokiaľ ide o vyjadrenie obvineného v písomnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 27. októbra 2015 je potrebné uviesť, že v tomto štádiu trestného konania neprichádza sudcovi pre prípravné konanie vyhodnocovať jednotlivé výpovede svedkov, ktorí boli v prípravnom konaní doposiaľ vypočutí. Postačuje konštatovanie, že podozrenie z trestnej činnosti korupčného charakteru naďalej existuje a doposiaľ vykonané dôkazy toto

podozrenie v plnom rozsahu nerozptýlili. Keby tomu tak bolo, tak prokurátor by bol povinný trestné stíhanie okamžite zastaviť. Naďalej poukazujem na výpovede obvinenej K., ale aj M., ktoré potvrdzujú dôvodnosť trestného stíhania. Rozhodnutie o vine obvineného prichádza do úvahy až v prípade, keď by prokurátor podal na obvineného obžalobu, prípadne iný návrh. Existuje dôvodné podozrenie, že obvinený mal konať spôsobom uvedeným v uznesení o vznesení obvinenia. Pokiaľ ide o dôvodnosť väzobného stíhania som toho názoru, že aj v tomto štádiu trestného konania dôvody, pre ktoré bol obvinený do väzby vzatý, naďalej trvajú a tieto plynutím väzby nepominuli. Vo veci sa koná priebežne, nie je vykonaný žiadny úkon trestného konania, na ktorý by mali byť predvolaní obhajcovia, nie je dôvodom na to, aby súd mohol konštatovať, že sa vo veci nekoná, resp. že v tejto trestnej veci nie je vedené vyšetrowanie v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o dôvod kolúznej väzby, poukazujem na to, že vyšetrowanie v tejto trestnej veci doposiaľ nie je skončené, naďalej existuje vzhľadom na predchádzajúce konanie obžalovaného dôvodná obava, že v prípade prepustenia na slobodu by z pozície vzťahu k spoluobvineným mohol tieto ovplyvňovať s cieľom mariť objasnenie skutočností významných pre trestné stíhanie. To, že medzi obvinenými bol blízky vzťah, obvinený výdatne pomáhal spoluobvinenej finančne, zvyrazňuje dôvodnú obavu, že by mohol obvinený pôsobiť na A. M., v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti za skutok podľa vzneseného obvinenia. Ani vyjadrenia obvineného o tom, že A. M. už v živote nechce vidieť, túto obavu nezoslabujú. Pokiaľ ide o dôvod preventívnej väzby tu treba poukázať na to, že naďalej obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti existuje. Ani snaha obvineného na výsluchu preukázať výšku jeho majetkových pomerov a spôsob nadobudnutia majetku tento dôvod nezoslabujú. Podozrenie, že obvinený mal priamo, alebo sprostredkovane mať efektívne kontakty na bezpečnostné inštitúcie, ktoré mu konania, ktorého sa mal dopustiť mali významným spôsobom uľahčiť. Bude úlohou ďalšieho vyšetrowania, či toto podozrenie bolo dôvodné, alebo sa toto podozrenie rozptýli. Naďalej existuje dôvodná obava, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti s cieľom získania majetkového prospechu. Od posledného rozhodnutia o väzbe obvineného, teda 25. augusta 2015, kedy sa väzbou obvineného zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní, nedošlo k žiadnym podstatným zmenám vo vzťahu k väzbe obvineného. Vzhľadom na uvedené skutočnosti som potom rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Z úradnej moci som sa zaoberal aj možnosťou aplikácie náhradného inštitútu väzby, a to nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v zmysle § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Povaha trestnej veci, pre ktorú je obvinený trestne stíhaný, ako aj osoba obvineného

odôvodňuje tak závažný zásah do osobnej slobody obvineného, že jej nahradenie dohľadom probačného a mediačného úradníka by nespĺnilo účel trestného stíhania spojeného s obmedzím osobnej slobody obvineného. Preto som dohľad probačného a mediačného úradníka, ako alternatívnu náhradu väzby obvineného neukladal“.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť obvinený M. M.. V úvode sťažnosti (body I. až III.) poukázal na obsah jeho žiadosti o prepustenie z väzby, vyjadril sa k stanovisku prokuratúry k žiadosti a k samotnému uzneseniu špecializovaného trestného súdu o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby. V ďalšej časti (bod IV.) vysvetlil, že napadnuté uznesenie považuje za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a svojvoľné založené na hypotetických úvahách sudcu pre prípravné konanie, pretože špecializovaný trestný súd nezohľadnil výsledky vyšetrovania, ktoré nepotvrdzujú dôvodnosť trestného stíhania a v dôsledku toho nepotvrdzujú existenciu materiálnych podmienok väzby. Podľa obvineného sa vo veci nekoná priebežne, pričom orgány činné v trestnom konaní sa uspokojili pri objasňovaní vecí s výpoveďou spoluobvinenej M.. V závere sťažnosti poukázal na nedostatočné odôvodnenie uznesenia, pokiaľ ide o existenciu dôvodov väzby a nenahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a navrhol, aby najvyšší súd zrušil napadnuté uznesenie a prepustil ho z väzby, prípadne aj popri uložení dohľadu probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd na podklade sťažnosti obvineného M. M. preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Trestného poriadku správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré týmto výrokom predchádzalo a zistil, že sťažnosť obvineného nie je dôvodná.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva nasledovné:

- uznesením poverenej príslušníčky Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, Národnej protikorupčnej jednotky v Bratislave, sp. zn. PPZ-24/NKA-PK-BA-SV-2015, z **12. augusta 2015** (č.l. 35a – 35b) bolo M. M. vznesené obvinenie za spáchanie prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 20 Trestného zákona pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti označeného uznesenia,

- prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. VII/2 Gv 104/15/1000-81, z 31. augusta 2015 (č.l. 35a - 35c) zamietol sťažnosť obvineného podanú proti uzneseniu o vznesení obvinenia,
- dňa 16. augusta 2015 sudca pre prípravné konanie uznesením, sp. zn. 3Tp/15/2015, (č.l. 115 ak - 115al) rozhodol o vzatí obvineného M. M. do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku. Lehota väzby začala plynúť 13. augusta 2015 o 7.40 hod. Sudca pre prípravné konanie zároveň rozhodol o neprijatí písomného sľubu obvineného a o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 4Tost/23/2015, z 25. augusta 2015 (č.l. 115an – 115as) zamietol sťažnosť obvineného podanú proti označenému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, pobočka Banská Bystrica,
- dňa 20. októbra 2015 podal obvinený žiadosť o prepustenie z väzby (č.l. 115at – 115ay s prílohami), ktorú
- Špecializovaný trestný súd, pobočka Banská Bystrica 3. novembra 2015, zamietol teraz sťažnosťou napadnutým uznesením, sp. zn. 3Tp/15/2015, a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Najvyšší súd po preskúmaní predloženého spisového materiálu konštatuje, že o väzbe obvineného bolo doposiaľ rozhodované plynulo a urýchlene v súlade s § 2 ods. 6 Trestného poriadku, článkom 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 5 ods. 1 písm. c/, ods. 3, ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z predloženého spisového materiálu ďalej vyplýva, že od vznesenia obvinenia – 12. augusta 2015, boli vykonané nasledovné procesne relevantné úkony:

- 13. augusta 2015 vykonaná domová prehliadka (č.l. 351 – 352), vykonaná prehliadka iných priestorov (č.l. 359 – 363), vykonaná prehliadka iných priestorov (č.l. 364 – 367), vykonaná prehliadka iných priestorov (č.l. 369 – 373),
- 14. augusta 2015 vypočutý svedok I. P. (č.l. 216a až 216d),
- 14. augusta 2015 realizované nazretie do spisu (č.l. 764)
- 18. augusta 2015 vypočutý svedok J. L. (č.l. 550 - 552),

- 18. augusta 2015 vydané uznesenie o pribratí znalca (č.l. 331 – 332),
- 17. septembra 2015 vydané uznesenie o vrátení veci (č.l. 440a),
- 18. septembra 2015 realizované vrátenie veci (č.l. 440b),
- 18. septembra 2015 vypočutá obvinená D. K. (č.l. 166a – 166c),
- 18. septembra 2015 realizované nazretie do vyšetrovacieho spisu (č.l. 774),
- 25. septembra 2015 realizované nazretie do vyšetrovacieho spisu (č.l. 775),
- 25. septembra 2015 vypočutá obvinená A. M. (č.l. 186a – 186c),
- 13. októbra 2015 vypočutý svedok R. S. (č.l. 216e až 216h),
- 15. októbra 2015 vypočutý svedok R. J. (č.l. 216ch až 216k),
- 15. októbra 2015 vypočutá sudkyňa M. O. (č.l. 216l až 216o),
- 15. októbra realizované nazretie do vyšetrovacieho spisu (č.l. 776).

Aj z tohto prehľadu len najdôležitejších a procesne relevantných úkonov (bez úkonov vykonaných pred vznesením obvinenia M. M.) vyplýva, že vyšetrovanie prebieha plynulo bez „hluchých miest“, a preto si najvyšší súd neosvojil námietky obvineného o nekonaní vyšetrovania „priebežne“ pričom orgánom činných v trestnom konaní nemožno vytknúť porušenie ustanovenia § 2 ods. 6 Trestného poriadku.

Najvyšší súd konštatuje, že sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v rámci procesného postupu dodržal základne zásady trestného konania uvedené v ustanovení § 2 Tr. por. a konštatuje, že sudca pre prípravné konanie dospel k vyhlásenému uzneseniu po bezchybnom procesnom postupe a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Obidva výroky napadnutého uznesenia zodpovedajú stavu veci a zákonu.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky väzby, ktorými sú **dôvodnosť** (opodstatnenosť) trestného stíhania a **existencia niektorého z dôvodov väzby** najvyšší súd konštatuje, že i v súčasnom štádiu konania sú naplnené do takej miery, aby odôvodňovali ďalšie pretrvávanie väzby obvineného M. M..

Prípadné skončenie vyšetrovania opodstatnenosť trestného stíhania neoslabuje, nakoľko súčasná dôkazná situácia je dostatočná na vyslovenie existencie dôvodného podozrenia, že aj obvinený M. M. sa mal dopustiť stíhaného trestného činu práve tak, ako to je uvedené v uznesení o vznesení obvinenia. V tomto smere zo spisu nie sú zistiteľné

také skutočnosti, ktoré by spochybňovali vierohodnosť tvrdení spoluobvinenej A. M. i D. K., ktorých výpovede v súhrne a v kontexte s ďalšími dôkazmi preukazujú dôvodnosť trestného stíhania. Najvyšší súd si neosvojil obvineným vyslovené hodnotenie výpovedí obvinenej M. ako „krivé usvedčovanie“, pretože jej tvrdenia logicky dopĺňujú a nadväzujú na ďalšie dôkazy, pričom v konečnom dôsledku vytvárajú v celku zrozumiteľný obraz o priebehu stíhaného skutku. **Tým je splnená materiálna podmienka väzby v zmysle existencie dôvodnosti trestného stíhania.**

V súvislosti s dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Trestného poriadku najvyšší súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd správne konštatoval ich pretrvávanie i v súčasnom štádiu konania. K danosti týchto dôvodov väzby sa vyjadril špecializovaný trestný súd v napadnutom uznesení, ale i Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. 4Tost/23/2015, z 25. augusta 2015. Teraz rozhodujúci senát najvyššieho súdu si osvojil závery obidvoch vyššie uvedených súdov k existencii dôvodov väzby a s ohľadom na to, že nedošlo k zmene dôkaznej situácie v prospech obvineného, konštatuje ich danosť i v súčasnom štádiu konania. **Tým je splnená materiálna podmienka väzby v zmysle existencie konkrétnych dôvodov väzby.**

Pokiaľ ide o rozhodnutie špecializovaného trestného súdu o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka i v tejto časti rozhodol špecializovaný trestný súd správne a v súlade so zákonom.

Na pozitívne rozhodnutie o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka musia byť splnené podmienky uvedené v § 80 ods. 1 písm. c/ a ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode, alebo prepustiť ho na slobodu, ak

c/ s ohľadom na **osobu** obvineného a **povahu** prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

Hoci doslovné znenie Trestného poriadku nepripúšťa nahradenie väzby procesnými prostriedkami uvedenými v ustanovení § 80 ods. 1 Trestného poriadku a § 81 ods. 1 Trestného poriadku v prípade ak je u obvineného zistený a ustálený dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku – tzv. kolúzna väzba, v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. III.ÚS 100/2004, I.ÚS 230/2004) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 57/2005) sa pripustila možnosť nahradenia väzby aj vo vzťahu k dôvodom tzv. kolúznej väzby, a to s poukazom na ustanovenie článku 5 ods. druhá veta Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky. Preto rozhodovanie o nahradení väzby označenými procesnými prostriedkami aj v prípade ak ide o tzv. kolúznu väzbu, je v súlade s rozhodovacou činnosťou ústavného súdu i najvyššieho súdu.

Z rozhodnutia ústavného súdu II. ÚS 67/2013 vyplýva, že **súd, resp. sudca pre prípravné konanie je s ohľadom na povahu dohľadu probačného a mediačného úradníka vždy povinný zaoberať sa možnosťou nahradenia väzby týmto procesným prostriedkom, a to aj v prípade ak takýto návrh nepodal obvinený.** Sudca pre prípravné konanie sa správne a v súlade s takýmto rozhodnutím ústavného súdu zaoberal možnosťou nahradenia väzby obvineného M. M. dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Špecializovaný trestný súd rozhodol o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v súlade so zákonom a súdnou praxou. Záver špecializovaného trestného súdu o nenahradení väzby si najvyšší súd osvojil, pretože ani osoba obvineného a ani povaha prejednávaného prípadu nedávajú dostatočnú záruku na to, aby účel väzby mohol byť dosiahnutý prepustením obvineného z väzby na slobodu. V tejto súvislosti je neprehliadnuteľná výborná znalosť obvineného operatívnych i procesných postupov polície pri objasňovaní trestnej činnosti, jeho nadpriemerné kontakty na tieto orgány a v neposlednom rade i takmer perfektný spôsob utajenia jeho osoby, keď pri realizovaní stíhaného skutku konal až cez dve sprostredkovateľky, a teda mimoriadne sofistikovane a premyslene.

V súvislosti so sťažnostnou námietkou obvineného, že odôvodnenie uznesenia špecializovaného trestného súdu nie je dostatočné, je namieste uviesť, že súdne rozhodnutie má byť odôvodnené tak, aby bolo stručné, prehľadné, zrozumiteľné a presvedčivé. Odôvodnenie má obsahovať také argumenty, ktoré sú významné pre rozhodnutie a ktoré sú rozhodné pre komplexné odôvodnenie výroku rozhodnutia v dvojinštančnom súdnom

konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu. Z rozhodnutia špecializovaného trestného súdu i tohto rozhodnutia najvyššieho súdu možno podľa názoru najvyššieho súdu zrozumiteľne vyvodiť, prečo a z akých dôvodov bolo rozhodnuté o zamietnutí žiadosti obvineného M. M. o prepustenie z väzby a prečo nebolo rozhodnuté o nahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, pričom najvyšší súd poznamenáva, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov, právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia stavu vecí a ak sa neriadi jej výkladom všeobecných záväzných právnych predpisov (III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

S ohľadom na uvedené rozhodol najvyšší súd tak, že sťažnosť obvineného M. M. zamietol ako nedôvodnú postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 19. novembra 2015

JUDr. Gabriela Š i m o n o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová